

Національний університет «Львівська політехніка»
Навчально-науковий інститут економіки і менеджменту
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ІНЕМ

**ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ,
РЕГІОНІВ І ПІДПРИЄМСТВ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE COUNTRY,
REGIONS AND ENTERPRISES:
PROBLEMS AND PROSPECTS**

**Матеріали
IV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції молодих учених
28–29 квітня 2021 р., Україна, м. Львів**

**Львів
Видавництво Львівської політехніки
2021**

СЕКЦІЯ 5
ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ:
СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ, ЕКОЛОГІЧНИЙ ТА ІНШІ АСПЕКТИ

Adamyk V., Tsebenoha A. VOLUNTEER ACTIVITY OF STUDENTS IN UKRAINE (ON THE EXAMPLE OF THE ORGANIZATION «BEST»)	336
Yessirkepova A. M., Chernobay L. I., Malibroda S. B. THE METHOD OF ESTIMATING THE IMPACT OF REMITANCES ON MIGRANT-SENDING COUNTRIES	337
Katuba A., Rumin R., Blaut J., Mazur Yu. USE OF SIMULATION TOOLS FOR THE PARAMETRIC CALCULATION OF A BIOGAS PLANT	339
Lubenc I.O., Brich A. I. PRICING ANALYSIS IN UKRAINE	342
Melnychenko O., Sarkis-Ivanova V., Obykhvyst O. ECONOMIC ASPECTS OF VARFARIN AND RIVAROXABAN FOR PREVENTION OF ISCHEMIC STROKE	343
Ostapenko M. EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT	344
Тищенко В. Ф., Абрамов В. С. ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ В МИТНИХ ОРГАНАХ ЯК СКЛАДОВА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	346
Адамів М. С., Левочко Д. Є. РОЛЬ МИТНОЇ СИСТЕМИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	348
Бараняк І.Є. СТАН ТА ІНТЕНСИВНІСТЬ МІЖДЕРЖАВНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПОТОКІВ З ОБЛАСТЕЙ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ	349
Білан А. О. РОЛЬ ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД (НА ПРИКЛАДІ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	351
Андрєєва Н. М., Богдан К. О. ПРІОРИТЕТИ «ЗЕЛЕНОЇ» ЛОГІСТИКИ В УКРАЇНІ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	352
Нестеренко О.М., Бойко Д. В. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	354
Дзюрах Ю.М., Градова В. О. ДОСВІД ДІЯЛЬНОСТІ ТНК В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	356
Огінок С. В., Гуцул О. А. ЕКОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ	357
Чернобай Л.І., Данилюк Ю. В. РОЗВИТОК ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ: ДОСВІД КОСТА-РИКИ	359
Кисільова І. Ю., Денисенко А. А. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АГРОСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	361
Долгополова М. С., Шевченко Т. С. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ В ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	363
Дунська А. Р., Мілейко А. Т., Приліпота А. Д. АКТУАЛЬНІ ВЕКТОРИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	364
Дячук Х. І., Адамик В. В. ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОЇ НЕРІВНОСТІ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	366
Плетос С. В., Іванова А. О. ЕКОТУРИЗМ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ	367
Карп'як М. О. ОЦІНКА СОЦІАЛЬНОЇ ЕКСКЛЮЗІЇ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ РЕГІОНІВ	369
Нестеренко О. М., Кекух А. І. ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА РОЛЬ ДЕРЖАВИ У РЕГУЛЮВАННІ РИНКУ ПРАЦІ	371
Клименко К. В., Савостьяненко М. В. ПРІОРИТЕТНІ СФЕРИ ТА СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСУВАННЯ КРЕДИТНОЇ УСТАНОВИ ДЛЯ ВІДБУДОВИ (KFW) В УКРАЇНІ	372
Красовська Г. О. ТЕХНОЛОГІЧНА ДОМІНАНТА СТРУКТУРНОЇ ЗБАЛАНСОВАНОСТІ І СТРУКТУРНИХ ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМАХ	374
Чернобай Л. І., Кузів О. П. ВПЛИВ ЗОВНІШНЬОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ НА РІВЕНЬ ЗАЙНЯТОСТІ В УКРАЇНІ	376

Лавренюк А. В. ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПОВЕДІНКИ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ FINTECH ІНОВАЦІЙ.....	378
Бондар С.В., Макаренко С. Ю. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГАСТРОТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	380
Melnik N., Koval A. NATURALNE I ANTROPOGENICZNE ZMIANY TORFOWYCH GLEB W PROCESIE ICH DŁUGOTRWALEGO ZASTOSOWANIA	382
Лихолат С. М., Мельничук К. Ю. ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	384
Линенко А. В., Миронович В. С. ОСНОВНІ ЗАГРОЗИ ТА ВИГОДИ ДЛЯ УЧАСНИКІВ ІНСТИТУТІВ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	386
Нестеренко О.М., Ашуров Д. В. РОЛЬ ОБЛІГАЦІЙ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ УКРАЇНИ	388
Ніколайчук Т. О. ЕКОСИСТЕМНІ ПОСЛУГИ У СФЕРІ ПЗФ УКРАЇНИ, ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ	390
Новицька І. В. ВИРОБНИЦТВО ТА ПРОСУВАННЯ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ.....	391
Остапенко В. М. Іванова Д. С. ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В АСПЕКТІ АКЦИЗНОГО ОПОДАТКУВАННЯ.....	393
Плетос С. В., Муравська Н. ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	394
Москаленко Н. О., Пгіцина А. Ю. НАПРЯМКИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ НЕРУХОМОСТІ В УКРАЇНІ	396
Руда М. В. ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА – ЗАПОРУКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	397
Скіцько В. І., Руденко П. П. ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ.....	400
Савків У. С. ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	402
Шевченко Т. С., Срібна А. Р. ВИКОРИСТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТРИГЕРІВ У ЕЛЕКТРОННІЙ КОМЕРЦІЇ.....	404
Тараканов М. Л., Лозова Т. П. КООРДИНАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ КОНТРАКТАЦІЇ В СИСТЕМІ ЛОГІСТИЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ	405
Найденко О. Є., Тертична А. С. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПОДАТКУ НА ВИВЕДЕНИЙ КАПІТАЛ В УКРАЇНІ	407
Джадан І. М., Трофименко О. О. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ З ВИКОРИСТАННЯМ ЕКОЛОГІЧНОГО СКЛАДНИКА.....	409
Уголькова О. З., Басій І. Т., Булак Ю. В. ВІДНОВЛЮВАЛЬНА ЕНЕРГЕТИКА В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	411
Харченко О. В. ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК: НАУКА, КРЕАТИВНІСТЬ ТА СОЦІОЕКОНОМІКА	413
Вівчар О. Й., Шах О. М. РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ	414
Фаловська І. Д., Шемейко В. В. ПЕРЕТВОРЕННЯ ОСВІТИ НА ШЛЯХУ ДО ЕКОНОМІЧНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ.....	416
Мороз Н. В., Ющик Ю. В. ІПОТЕЧНЕ КРЕДИТУВАННЯ ЖИТЛОВОГО СЕГМЕНТУ В УКРАЇНІ.....	417
Ярмола К. М., Кулиняк І. Я. РОЗВИТОК РИНКУ КАВИ В УКРАЇНІ ЯК ЗАБЕЗПЕЧУВАЛЬНОГО ЧИННИКА ФОРМУВАННЯ ДЕСТИНАЦІЙ КАВОВОГО ТУРИЗМУ.....	419

отриманих неякісних освітніх послуг у школі унеможлиблюють їх вступ до кращих закладів вищої освіти чи стають перешкодою до вищої освіти загалом. Наприклад, за результатами ЗНО з української мови та літератури у 2019 році, поріг «склав/не склав» у сільській місцевості не пододало 18,3% серед усіх учасників, а в містах – 4,7% [4, с. 7]. Очевидним є значний розрив, і схожа ситуація спостерігається щороку. Серед основних причин таких проблем у сільській освіті можна назвати гірше охоплення дошкільною освітою, обмежений доступ до позашкільної освіти, менше можливостей для професійного розвитку вчителів, менший доступ до профільного навчання, брак та неефективне використання ресурсів, малий розмір шкіл та класів, гірше технічне забезпечення тощо.

Освітня нерівність у світі стала ще більш відчутною під час пандемії Covid-19. Усі навчальні заклади світу були змушені перейти на дистанційне навчання. І якщо окремі країни можуть вирішувати більшість проблем в освітній сфері та уникнути катастрофічних наслідків, для більшості світу це дається дуже складно та затратно. Зокрема, у таких країнах, як Індонезія, Кенія, Колумбія та інших, де присутні значні проблеми в освіті, не все населення має можливість щоденно мати зв'язок з вчителями під час онлайн-занять. Згідно з дослідженнями Світового банку, понад 70 тисяч дітей шкільного віку можуть зіткнутися зі «збідненим» навчанням, що різко позначиться на рівні грамотності дітей [5]. Водночас, посилюється нерівність у вищій освіті, адже, багато студентів з країн, що розвиваються, втратили можливість навчатися офлайн і не мають змоги отримати доступ до освітніх онлайн-платформ.

1. Левчук Н.М. Нерівність доступу освіти в Україні: соціальні детермінанти та наслідки *Рівень життя та управління соціальними процесами*. 2015. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/11703/15-Levchuk.pdf>

2. Right to Education: Situation around the world / Humanium. URL: <https://www.humanium.org/en/right-to-education/>

3. Конституція України. URL: https://web.znu.edu.ua/psychologicalservice/docs/normatyvni_dokumenty/konstitutsiya-ukrayini.pdf

4. Дементьев В. Нерівний доступ учнів сільської та міської місцевості до якісної освіти в Україні. 2020. URL: <https://kse.ua/wp-content/uploads/2020/06/Dementyev-V.-NERIVNIY-DOSTUP-UCHNIV-SIL%60S%60KOYI-TA-MIS%60KOYI-MISTSEVOSTI-DO-YAKISNOYI-OSVITI-V-UKRAYINI-converted.pdf>

5. A silent and unequal education crisis. And the seeds for its solution / World bank blogs. URL: <https://blogs.worldbank.org/education/silent-and-unequal-education-crisis-and-seeds-its-solution>

Плетос С.В.

ст. викладач

Іванова А.

студентка

Одеський державний екологічний університет

ЕКОТУРИЗМ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ

Зростаюча світова туристична галузь надає можливості для економічного розвитку сільської місцевості. Екотуризм, як правило, вважається відповідальною подорожжю до непорушених природних районів, що сприяє природному навчання та дбає про якість навколишнього середовища та добробут місцевих громад. Інше визначення трактує, що за екотуризм можна вважати відпочинок в приватних господарствах у сільській місцевості, яка приваблює своєю недоторканою природою, пам'ятками історії та природи. Таким чином, екотуризм є важливою галуззю туристичної галузі не лише з точки зору перспективного обсягу доходів, а й з точки зору впливу на екологію. Підвищений попит на відчуття чистої природи чи непорушених природних зон сприяє зростанню екотуризму.

Сьогодні екотуризм набуває широкої популярності серед туристів та бізнес-секторів у багатьох країнах. В контексті України екотуризм переживає лише початок популяризації як

одна з перспективних ніш для діяльності, дуже слабо освоєна як плановий бізнес на туристському ринку. Але разом з тим, даний вид діяльності передбачає відсутність конкуренції, або ж слабку конкуренцію на даному етапі розвитку, що починає привертати увагу закордонних туроператорів.

Зелений туризм, настільки популярний на заході і практично не розвинений в Україні, міг би стати візитною карткою країни і приносити в казну чималі доходи. Основною ідеєю цього виду відпочинку є близькість природи до людини і навпаки. Основна цільова аудиторія це міські жителі, які втомилися від постійного стресу, шуму, пробок, і хочуть розслабитися на природі в простій обстановці, живлячись продуктами, зібраними на їхніх очах, і провести кілька днів в гармонії з природою.

В Україні існують усі передумови розвитку відпочинку в селі, який можна розглядати як специфічну форму підсобної господарської діяльності у сільському середовищі з використанням природного та культурного потенціалу регіону, або як форму малого підприємства, що дає можливість певною мірою вирішити проблему зайнятості сільського населення, покращити його добробут, повніше використати природний та історико-культурний потенціал сільської місцевості. Справа розвитку сільського відпочинку має реальну державну перспективу і сприяє поліпшенню соціально-економічної ситуації сільської місцевості.

Сільський туризм виступає важливим чинником стабільного динамічного збільшення надходжень до бюджету, активізації розвитку багатьох галузей економіки (транспорт, торгівля, зв'язок, будівництво, сільське господарство тощо). Сільський відпочинок в Україні за рахунок збереження етнографічної самобутності повинен набути національного значення.

Формування масштабних міжнародних та національних проектів у галузі розвитку екотуризму вимагає узагальнення та аналізу всього світового досвіду розвитку туризму на заповідних територіях, виявлення та розуміння основних принципів організації природоорієнтованих видів туризму створення екологічних маршрутів та туристичних продуктів, що забезпечують дотримання ряду основних положень:

- дбайливе та раціональне використання природних ресурсів;
- збереження природного, соціального та етнокультурного різноманіття територій;
- всебічне та обґрунтоване планування програм екотуризму та їх правильна інтеграція у довгострокові плани регіонального розвитку;
- розвиток екотуризму з метою обов'язкової підтримки місцевої економіки та за участю місцевого населення;
- створення різноманітних екологічних програм, призначених для різних груп населення: дітей, молоді та студентів, сімей з дітьми, людей старшого покоління.

Позитивний вплив зеленого туризму на вирішення соціально-економічних проблем села має комплексний, системний характер, оскільки сприяє розширенню зайнятості сільського населення, стимулює благоустрій сільських поселень і т.п.

Соціально-економічне значення розвитку сільського зеленого туризму в контексті сучасних пріоритетів розвитку сільських територій України полягає в тому, що він:

- збільшує рівень зайнятості в місцевості та сприяє зростанню доходів в даній місцевості;
- збільшує рівень диверсифікації економічної діяльності, зменшуючи тим самим економічні ризики для громад;
- активізує розвиток місцевої інфраструктури;
- сприяє збуту надлишків сільськогосподарської продукції, збільшуючи додаткові прибутки селян і відрахування в місцеві бюджети;
- слугує охороні туристичних ресурсів, насамперед збереженню етнокультурної самобутності українців і усіх громад етнічних меншин нашої держави;
- створює можливості для повноцінного змістовного відпочинку незаможної верстви людей;

Стратегічною метою розвитку сільського зеленого туризму в Україні є створення конкурентоздатного на внутрішньому і світовому ринках національного туристичного продукту,

здатного максимально задовольнити потреби як наших співвітчизників, так і іноземців. А також розширення внутрішнього туризму і постійне зростання обсягів в'їзного туризму, забезпечення комплексного розвитку рекреаційних територій і туристичних центрів, з урахуванням соціально-економічних інтересів їх населення. Не можна забувати і про збереження і відновлення природного середовища та історико-культурної спадщини, наповнення державного та місцевого бюджетів.

Висновок. Сільський зелений туризм з кожним роком набуває все більшої популярності як в світі, так і в нашій країні. Розвиток екотуризму сприяє економічному розвитку сільських територій. Село, яке пов'язане із сільським життям, зазнає змін у парадигмі від соціально-аграрного до суспільства, сприятливого для туризму. Це дуже позитивно, адже жителі села в основному вже розуміють екологічну та культурну сутність. Це забезпечує дві переваги, тобто підвищити економічну стійкість в країні, що базується, головним чином, на заповідних територіях, та прискорити економічну трансформацію від первинного сектора до сектору послуг через життя сільського туризму. Таким чином, діяльність з екотуризму може збільшити як економічну діяльність, так і збереження навколишнього середовища.

1. Горішевський П., Васильєв В., Зінко Ю. Сільський зелений туризм: організація надання послуг гостинності, 2003. – 148 с
2. Рутинський М.Й., Зінко Ю.В. Сільський туризм, 2006. – 271 с.
3. Ніколаєв К.Д. Екологізація та розвиток сільського зеленого туризму в Україні, 2016. 153 с.

Карп'як М. О.

К.е.н., старший науковий співробітник

ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долишнього НАН України»

ОЦІНКА СОЦІАЛЬНОЇ ЕКСКЛЮЗІЇ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ РЕГІОНІВ

Оскільки постійна та невпинна трансформація соціально-економічних процесів у суспільстві призводить до соціальної мобільності населення, відповідно вона також автоматично породжує зміни у його соціальній структурі. Своєю чергою цей процес зумовлює поступове поширення явища, яке у наукових та суспільних колах отримало назву соціальної ексклюзії (соціального відторгнення або соціального виключення). Найбільш повно дане явище слід розглядати з позиції нерівності та доступу до соціальних можливостей, (зокрема до інститутів суспільства, в першу чергу до системи соціальних послуг). У вузькому розумінні соціальну ексклюзію слід трактувати як відсутність необхідних соціально-економічних умов для функціонування людини.

У контексті дослідження соціальної ексклюзії, економісти і соціологи зазвичай застосовують різні критерії бідності. Можна сміливо стверджувати, що бідність і соціальне ексклюзія є взаємопов'язаними категоріями як, водночас, і багатовимірними. Однак механізми боротьби з соціальною ексклюзією суттєво відрізняються від концепції подолання бідності, оскільки на відміну від бідності, категорія соціальної ексклюзії звертає увагу на відсутність у індивідів низки прав та обмеженість їх доступу до інституцій, які розподіляють ресурси, зокрема до ринку праці та системи соціальних послуг. Набір емпіричних показників соціальної ексклюзії, що використовується у різних країнах різними дослідниками, істотно відрізняється. Досліджуючи негативні наслідки нерівності і поширення соціальної ексклюзії в українському суспільстві, вважаємо за доцільне, окрім застосування фактичних макроекономічних показників, таких як обсяг ВВП, рівень безробіття, індекси інфляції та реальної заробітної плати, також спиратися на аналіз самооцінок соціального та матеріального положення, які тісно пов'язані з соціальним самопочуттям людей.